

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/168061,Uroczystosci-pogrzebowe-ppor-Waclawa-Sobolewskiego-ps-Sek-Skala>
26.04.2024, 23:06

Uroczystości pogrzebowe ppor. Wacława Sobolewskiego ps. "Sęk", "Skala", jedynej odnalezionej i zidentyfikowanej ofiary Obławy Augustowskiej - Augustów, 18 lipca 2022

Szczątki Wacława Sobolewskiego zostały odnalezione przez pracowników Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN w trakcie prac ekshumacyjnych prowadzonych w październiku 2019 r. w okolicach miejscowości Osowy Grąd w powiecie augustowskim. Uroczystość wręczenia noty identyfikacyjnej rodzinie ppor. Wacława miała miejsce w sierpniu 2021 r. „Sęk”, „Skala”, jest jedyną odnalezioną i zidentyfikowaną ofiarą, spośród wszystkich zamordowanych Polaków podczas Obławy Augustowskiej.

18 lipca 2022 r., po 77 latach od śmierci, odbył się pogrzeb pierwszej odnalezionej i zidentyfikowanej ofiary Obławy Augustowskiej - 29. letniego ppor. Wacława Sobolewskiego ps. "Sęk", "Skala".

Podczas uroczystości głos zabrał Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki - Dariusz Piontkowski, poseł na Sejm RP - Jarosław Zieliński, wojewoda podlaski - Bohdan Paszkowski, senator - Marek Komorowski, dyrektor białostockiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej - dr hab. Piotr Kardela, starosta augustowski - Jarosław Szlaszyński oraz

wnuczka "Sęka" - Jolanta Radziejcz, która w bardzo wzruszający sposób wspominała opowieści babci o dziadku.

W pogrzebie uczestniczyły młodsze pokolenia - wnukowie i prawnukowie, a także praprawnukowie ppor. Waclawa.

Wśród zgromadzonych byli również zastępcy dyrektora Biura Poszukiwań i Identyfikacji mecenas Anna Szelağ oraz Andrzej Cisek, a także dyrektor łódzkiego Oddziału IPN - dr hab. Dariusz Rogut, pełnomocnik dyrektora Instytutu Pileckiego ds. upamiętnienia Obławy Augustowskiej - Bartosz Gralicki oraz małżeństwo lokalnych historyków żywo zajmujących się badaniem i upamiętnianiem Obławy Lipcowej Danuta Kaszlej oraz Zbigniew Kaszlej (współautor "Słownika biograficznego konspiracji niepodległościowej na Augustowszczyźnie i Suwalszczyźnie 1944-1956").

„Ppor. Sobolewski pozostawił po sobie wyjątkowy testament mówiący, że my mamy te zobowiązanie, żeby o wolność Ojczyzny dbać i zabiegać, aby ta wolność trwała w kolejnych pokoleniach. Dziękuję organizatorom, dziękuję Instytutowi Pamięci Narodowej, który zorganizował tę uroczystość i mimo tego, że od II wojny światowej upłynęło już ponad 77 lat, to widzimy, że ciągle są ważne zadania przed tą instytucją. Jest wiele ludzkich szczątków, które trzeba jeszcze odnaleźć, aby zgodnie z naszą tradycją, tradycją chrześcijańską, móc ich pochować w grobie, abyśmy mogli ich wspominać i oddać im cześć. Przy tym grobie niech zabrzmie okrzyk - niech żyje wolna Polska” - mówił Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki - Dariusz Piontkowski.

Dyrektor białostockiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej - dr hab. Piotr Kardela, mówił natomiast:

„Podporucznik Waclaw Sobolewski jest pierwszą odnaniezoną i zidentyfikowaną ofiarą Obławy Augustowskiej przez Instytut Pamięci Narodowej, który w swoich statutowych zadaniach ma przywracanie pamięci o naszych narodowych bohaterach, poprzez poszukiwanie ich szczątków i organizowanie godnych pochówków. Problem związany z tymże poszukiwaniem jest sprawą dość złożoną. Ofiary Obławy Augustowskiej pomimo odnalezienia podporucznika Sobolewskiego nadal spoczywają w nieznanym miejscu. Mamy wiele hipotez, jak chociażby tą sformułowaną przez profesora Nikitę Pietrowa, uprawdopodobnioną różnymi analizami i badaniami, jednak nadal nie możemy w pełnej gotowości i z pełnym poświęceniem weryfikować tych

hipotez, dlatego, że w ramach prowadzonego przez pionierski IPN śledztwa, nie uzyskaliśmy pomocy prawnej ani od Rosji, ani od Białorusi. Białoruś również nie udzieliła pozwolenia na wejście zespołów archeologicznych, które by mogły sprawdzić teren pasa przygranicznego, nieopodal wsi Kalety, w miejscu istnienia byłej leśniczówki Gieź, gdzie według świadków, ale i innego typu analiz, mogłyby się znajdować doły śmierci. Trzeba powiedzieć, że poszukiwania ofiar Obławy Augustowskiej rozpoczęły się od momentu zatrzymywania polskich patriotów przez żołnierzy dywizji strzeleckich 50. Armii 3. Frontu Białoruskiego, kontrwywiadu Smiersz i wojsk wewnętrznych NKWD, jak i również w liczbie ok. 160 żołnierzy 1. Praskiego Pułku Piechoty. Warto podkreślić, że swój udział w pozbawieniu wolności polskich bohaterów mieli również rodzimi ubecy. To oni wskazywali miejsca pobytu członków polskiego podziemia niepodległościowego. Zważywszy na to, co dzieje się teraz za naszą wschodnią granicą, nie wydaje się, aby zaistniała sytuacja pozwalająca zweryfikować posiadane hipotezy odnośnie miejsca spoczynku ofiar obławy, ale przecież upadają wszystkie imperia. Miejmy więc nadzieję, jako że archiwa nie płoną, a kości leżą tam, gdzie zostały złożone, że przyjdzie taki moment, gdy odszukamy również pozostałe ofiary Obławy Augustowskiej – największej komunistycznej zbrodni dokonanej na Polakach w powojennej Polsce” - mówił dyrektor białostockiego Oddziału IPN dr hab. Piotr Kardela.

Nagrobek ppor. Sobolewskiego powstał staraniem Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Białymstoku.

Ppor. Wacław Sobolewski walczył o niepodległość Polski jako żołnierz Wojska Polskiego w 1939 r. i jako dowódca partyzancki w strukturach AK – AKO Obwodu Augustów. Był dowódcą o długim stażu i dużym doświadczeniu, walczącym zarówno z okupantem niemieckim, jak i sowieckim. Urodził się 12 sierpnia 1916 r. we wsi Topiłówka w pow. augustowskim. W 1932 r. został przyjęty do Podoficerskiej Szkoły Piechoty dla Młodzieży w Śremie, po ukończeniu której został skierowany do 78 pp. w Baranowiczach. Podczas wojny obronnej 1939 walczył pod Mławą, a następnie w obronie Warszawy. Po kapitulacji dostał się do niewoli, z której zbiegł i powrócił w rodzinne strony. W 1940 r. został zatrzymany przez NKWD i osadzony w areszcie w Augustowie, a następnie w więzieniu w Grodnie, skąd wyszedł po opanowaniu miasta przez Niemców w czerwcu 1941. W sierpniu 1941 r. wstąpił do Związku Walki Zbrojnej, pełnił początkowo funkcję dowódcy plutonu w kompanii Piotra Milanowskiego ps. „Ćma”, a następnie jego zastępcy. W czerwcu 1942 zagrożony aresztowaniem, zorganizował oddział partyzancki, który wiosną 1943 r. połączono z oddziałem Walentego Klewiado ps. „Sęp”. Po zakończeniu akcji „Burza” i ustabilizowaniu się frontu zamieszkał we wsi Kamienna Nowa pow. Sokółka. Z rozkazu Komendanta Obwodu Armii Krajowej Obywatelskiej Augustów mianowany dowódcą

kompanii na gminę Lipsk (krypt. „Jodły”) oraz oddziału partyzanckiego. Podczas Obławy Lipcowej „Sęk” przekazał swoich ludzi pod komendę sierż. Władysława Stefanowskiego ps. „Grom”, a sam wrócił na teren powiatu Sokółka. Zatrzymany przez Sowietów we wsi Kamienna Nowa. Konwojowany z punktu filtracyjnego w Kolnicy prawdopodobnie do Augustowa, podjął w Osowym Grądzie dramatyczną próbę ucieczki. Został zastrzelony, a ciało wrzucone w lej po ostrzale artyleryjskim na pobliskim polu.

Media o wydarzeniu:

<https://www.gov.pl/web/uw-podlaski/pogrzeb-pierwszej-odnalezionej-ofiary-oblawy-augustowskiej>

<https://radio5.com.pl/2022/07/pogrzeb-pierwszej-ofiary-oblawy-augustowskiej/>

<https://sokolka.naszemiasto.pl/pogrzeb-pierwszej-ofiary-oblawy-augustowskiej-waclaw/ar/c1-8914627>

<https://bialystok.tvp.pl/61353220/pogrzeb-pierwszej-odnalezionej-ofiary-oblawy-augustowskiej>

<https://www.radio.bialystok.pl/wiadomosci/index/id/216308>

<https://wiadomosci.dziennik.pl/historia/artykuly/8494049,oblawa-augustowska-pierwsza-ofiara-pogrzeb-waclaw-sobolewski-sek.html>

<https://dzieje.pl/wiadomosci/pochowano-szczatki-pierwszej-odnalezionej-ofiary-oblawy-augustowskiej>

<https://naszdzienik.pl/polska-kraj/258964,pogrzeb-waclawa-sobolewskiego-ps-sek.html>

<https://www.dziennikpowiatowy.pl/wiadomosci/11243,waclaw-sobolewski-pseudonim-sek-skala-spoczal-na-augustowskim-cmentarzu>

<https://www.msn.com/pl-pl/wiadomosci/polska/pochowano-szcz%C4%85tki-pierwszej-odnalezionej-ofiary-ob%C5%82awy-augustowskiej/ar-AAZlazN>

<https://niezalezna.pl/450493-pochowano-szczatki-pierwszej-odnalezionej-ofiary-oblawy-augustowskiej>

<https://suwalki.naszemiasto.pl/pogrzeb-pierwszej-ofiary-oblawy-augustowskiej-waclaw/ar/c1-8914627>

https://isokolka.eu/podlaskie-2/45743-ostatnia-droga-ppor-waclawa-sobolewskiego-ps-sek-to-ofiara-oblawy-augustowskiej-foto?fbclid=IwAR00_JyEwJBx8jJHIdahJc-TxjiiXhoK8z5c7FKgCWuUIQxjnzR7jmbSoY

<https://banai.pl/augustow-pochowano-szczatki-waclawa-sobolewskiego-pierwszej-odnalezio nej-ofiary-oblawy-augustowskiej/>

<https://nowiny.press/augustow-pochowano-szczatki-waclawa-sobolewskiego-pierwszej-odnalezio nej-ofiary-oblawy-augustowskiej/>

<https://tvn24.pl/polska/augustow-pochowano-szczatki-waclawa-sobolewskiego-pierwszej-odnalezio nej-ofiary-oblawy-augustowskiej-5810822>

<https://wilno.tvp.pl/61390356/pogrzeb-pierwszej-odnalezio nej-ofiary-oblawy-augustowskiej>